

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-72-04

Druk nr 2766

Warszawa, 7 kwietnia 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o świadczeniach
pieniężnych z ubezpieczenia społeczne-
go w razie choroby i macierzyństwa
oraz niektórych innych ustaw.**

Uprzejmie proszę Pana Marszałka o skierowanie projektu ustawy do Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z rządowym Programem uporządkowania i ograniczenia wydatków publicznych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

Ustawa

z dnia.....

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów.”;

- 2) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 – nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy spowodowana została gruźlicą – nie dłużej niż przez 270 dni.”;

- 3) uchyla się art. 10;

- 4) w art. 11:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Miesięczny zasiłek chorobowy wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy lub niemożność wykonywania pracy, o której mowa w art. 6 ust. 2:

- 1) przypada w okresie ciąży,
 - 2) powstała wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów.”,
- b) uchyla się ust. 3;
- 5) w art. 18 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego lub do świadczenia przedemerytalnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów.”;
- 6) art. 19 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 19. 1. Świadczenie rehabilitacyjne wynosi 75% podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, a jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży – 100% tej podstawy.
2. Dla celów obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przyjęta do obliczenia tego świadczenia podlega waloryzacji według następujących zasad:
- 1) jeżeli pierwszy dzień okresu, na który przyznano świadczenie rehabilitacyjne, przypada w I kwartale kalendarzowym danego roku, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przyjęta do obliczenia tego świadczenia ulega podwyższeniu o procent wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłaszanego dla celów

emerytalnych w III kwartale w stosunku do I kwartału ubiegłego roku kalendarzowego,

- 2) jeżeli pierwszy dzień okresu, na który przyznano świadczenie rehabilitacyjne, przypada w II kwartale kalendarzowym danego roku, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przyjęta do obliczenia tego świadczenia ulega podwyższeniu o procent wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłaszanego dla celów emerytalnych w IV kwartale w stosunku do II kwartału ubiegłego roku kalendarzowego,
- 3) jeżeli pierwszy dzień okresu, na który przyznano świadczenie rehabilitacyjne, przypada w III kwartale kalendarzowym danego roku, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przyjęta do obliczenia tego świadczenia ulega podwyższeniu o procent wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłaszanego dla celów emerytalnych w I kwartale tego roku kalendarzowego w stosunku do III kwartału ubiegłego roku kalendarzowego,
- 4) jeżeli pierwszy dzień okresu, na który przyznano świadczenie rehabilitacyjne, przypada w IV kwartale kalendarzowym danego roku, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przyjęta do obliczenia tego świadczenia ulega podwyższeniu o procent wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłaszanego dla celów

emerytalnych w II kwartale tego roku kalendarzowego w stosunku do IV kwartału ubiegłego roku kalendarzowego.

3. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do ostatniego dnia każdego kwartału kalendarzowego, wskaźnik waloryzacji, obliczony według zasad określonych w ust. 2, obowiązujący w następnym kwartale.”;

7) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

2. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia.
3. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za jeden dzień niezdolności do pracy stanowi jedna trzydziesta część wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.
4. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w

trakcie którego powstała niezdolność do pracy.”;

8) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego przez ubezpieczonego będącego pracownikiem za okres, o którym mowa w art. 36 ust. 1 i 2, przez liczbę miesięcy, w których wynagrodzenie to zostało osiągnięte.”;

9) uchyla się art. 44;

10) w art. 48 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu nie będącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, art. 43 i art. 46, z zastrzeżeniem art. 49 i art. 50.”;

11) w art. 49 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe – dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek,”;

12) uchyla się art. 51;

13) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego stosuje się odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, art. 43, art. 48 ust. 1 oraz art. 49 i art. 50, a do świadczenia rehabilitacyjnego także przepisy art. 19 ust. 2 i art. 46.”;

14) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

„Art. 52a. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego dla poborowych odbywających służbę zastępczą stanowi kwota świadczenia pieniężnego, określona w przepisach o służbie zastępczej, w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4.”;

15) w art. 53 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przyczynę niemożności wykonywania pracy wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do pracy wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów określa zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku.”;

16) w art. 56 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Numer identyfikacyjny jest tożsamy z numerem wykonywania zawodu lekarza, lekarza stomatologa, felczera i starszego felczera.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 w § 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku oraz pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze 3 miesiące – gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy co najmniej 6 miesięcy lub jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem przy pracy albo chorobą zawodową”;

2) w art. 92 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek:

- 1) choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną – trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego - pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązujące u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują wyższe wynagrodzenie z tego tytułu,
- 2) choroby przypadającej w czasie ciąży – w okresie wskazanym w pkt 1 – pracownik zachowuje prawo do 100% wynagrodzenia,
- 3) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów – w okresie wskazanym w pkt 1 – pracownik zachowuje prawo do 100% wynagrodzenia.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112, z późn. zm.⁴⁾) w art. 23 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w razie czasowej niezdolności nauczyciela do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza 182 dni, przy czym do okresu niezdolności do pracy wlicza się również przypadające w tym okresie przerwy obejmujące dni, w których w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami, nie odbywają się zajęcia; w szczególnie uzasadnionych wypadkach okres nieobecności w pracy może być przedłużony o kolejne 12 miesięcy, o ile nauczyciel uzyska prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, o którym mowa w przepisach dotyczących świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub zostanie mu udzielony urlop dla poratowania zdrowia;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.⁵⁾) w art. 14 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z urzędnikiem państwowym mianowanym może nastąpić także w razie jego nieobecności w pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż rok lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną, a także w razie usprawiedliwionej nieobecności w pracy z innych przyczyn – po upływie okresów przewidzianych w art. 53 Kodeksu pracy.”;

2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W razie niezdolności do pracy z powodu choroby, o której mowa w ust. 3, urzędnik państwowy mianowany zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych przez okres przewidziany w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806) w art. 14 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W razie niezdolności do pracy z powodu choroby, o której mowa w ust. 2, pracownik samorządowy mianowany zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych przez okres przewidziany w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271) w art. 92 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W razie niezdolności do pracy z powodu choroby, o której mowa w ust. 1 pkt 2, pracownik mianowany zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych przez okres przewidziany w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 75, poz. 469, Nr 141, poz. 943 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 484) w art. 82 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pracownik naukowy, za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, zachowuje prawo do wynagrodzenia obliczanego na zasadach przewidzianych w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 8. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. Nr 162, poz. 1125, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 oraz z 2003 r. Nr 228, poz. 2256) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. W razie niezdolności do pracy z powodu choroby, o której mowa w art. 12, lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną urzędnik zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych przez okres przewidziany w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 61 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W razie niezdolności do pracy z powodu choroby, o której mowa w ust. 3, urzędnik służby cywilnej zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych przez okres przewidziany w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”;

2) uchyla się art. 89.

Art. 10. 1. Zasiłki chorobowe, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy, wypłaca się na warunkach i w wysokości określonych w przepisach dotychczasowych, za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

2. Okres wypłaty zasiłku chorobowego, o którym mowa w ust. 1, nie może być krótszy niż 182 dni, a w przypadku gdy okres zasiłkowy zostanie przedłużony nie może trwać dłużej niż 270 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą – nie dłużej niż 360 dni.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, macierzyńskiego i opiekuńczego.

4. Świadczenie rehabilitacyjne przyznane po zakończeniu pobierania zasiłku chorobowego, do którego prawo powstało przed dniem wejścia w życie usta-

wy, ustala się z uwzględnieniem podstawy wymiaru zasiłku chorobowego ustalonej według dotychczasowych zasad.

5. W przypadku gdy po wejściu w życie ustawy ma miejsce przerwa w pobieraniu zasiłku albo nastąpi zmiana rodzaju pobieranego zasiłku, przepis art. 43 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy nie ma zastosowania.

Art. 11. Jeżeli niezdolność pracownika do pracy wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy powstała przed dniem wejścia w życie ustawy, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia na zasadach i w wysokości określonych w przepisach art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾) w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Wynagrodzenie osób, o których mowa w art. 7, za czas niezdolności do pracy powstałej wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wypłaca się w wysokości określonej w przepisach dotychczasowych za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 21 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk, z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury oraz z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 53, poz. 633, z 2001 r. Nr 99, poz. 1075 i Nr 154, poz. 1791 oraz z 2002 r. Nr 199, poz. 1673 i Nr 241, poz. 2074.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 166, poz. 1068, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, Nr 203, poz. 1966 i Nr 213, poz. 2081.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2001 r. Nr 102, poz. 1116, Nr 111, poz. 1194, Nr 128, poz. 1403 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 150, poz. 1237, Nr 153, poz. 1271, Nr 238, poz. 2025 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 i 2257.

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z tytułu choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636, z późn. zm.) wynika z przyjętego „Programu uporządkowania i ograniczenia wydatków publicznych”. Celem programu jest ograniczenie wysokości deficytu budżetu państwa oraz długu publicznego tak, aby nie osiągnął on konstytucyjnej granicy 60% Produktu Krajowego Brutto. Większość zmian zawartych w nowelizacji ma na celu zmniejszenie wydatków na świadczenia pieniężne z tytułu choroby.

Ponadto, w związku z przystąpieniem Polski do Konwencji Nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego, proponuje się wydłużenie okresu zasiłkowego z obecnych 180 dni do 182 dni.

Proponuje się również podniesienie do 100% podstawy wymiaru zasiłków chorobowych oraz wynagrodzenia za czas choroby dla dawców komórek, tkanek i narządów.

Wydatki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na świadczenia z ubezpieczenia chorobowego w okresie 1999-2002 utrzymywały się przeciętnie na poziomie około 0,7% PKB. Znaczącą część tych wydatków stanowiły wydatki na zasiłki chorobowe. Przy czym, od 2000 do 2002 r. liczba dni zasiłkowych finansowanych z FUS utrzymywała się na stałym poziomie, a liczba dni finansowanych ze środków pracodawców – malała. W 2003 r. odnotowano po raz pierwszy (po okresie kilkuletniego spadku) wzrost liczby dni absencji ogółem. Liczba dni absencji chorobowej ogółem w 2003 r. wyniosła 156,3 mln dni (czyli o 3,7% więcej niż w 2002 r.). Przy czym wyższe tempo wzrostu zanotowano w zakresie absencji finansowanej z FUS. Dni absencji chorobowej finansowanej z FUS to było 98,5 mln dni (o 7,8% więcej niż w 2002 r.). Ogółem wydatki na świadczenia chorobowe z FUS wyniosły 3,78 mld zł wobec 3,43 mld zł w 2002 r. Udział wypłat z FUS na zasiłki chorobowe w wypłatach ogółem na absencji zwiększył się o 2,6 punktów procentowych i wyniósł 62% (w 2002 r. wynosił 59,4%).

Taki wzrost powoduje zwiększenie wydatków na świadczenia chorobowe, a tym samym – pogłębienie deficytu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nowelizacja w szczególności zawiera następujące zmiany:

- likwidację możliwości przedłużania okresu zasiłkowego o dalsze 3 miesiące,

- ustalenie podstawy wymiaru zasiłków na podstawie wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych – dla wszystkich ubezpieczonych,
- ograniczenie wysokości zasiłków chorobowych przyznawanych w związku z wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy ze 100% podstawy wymiaru do 80% podstawy wymiaru, a świadczenia rehabilitacyjnego – do 75% podstawy wymiaru,
- ograniczenie wysokości zasiłku chorobowego przysługującego po 90 dniach nieprzerwanej choroby ze 100% podstawy wymiaru do 80% podstawy wymiaru.

Po wyczerpaniu zasiłku chorobowego – w razie dalszej niezdolności do pracy i rokowania odzyskania zdolności do pracy – przysługuje świadczenie rehabilitacyjne przez okres do 12 miesięcy. Łączny okres nieprzerwanych wypłat chorobowych będzie więc mógł wynosić 18 miesięcy (182 dni + 12 miesięcy).

W okresie ciąży zarówno zasiłek chorobowy jak i świadczenie rehabilitacyjne wynosi 100% podstawy wymiaru.

Projektowana zmiana art. 53 § 1 lit. b Kodeksu pracy zmierza do utrzymania ochrony stosunku pracy pracownika niezdolnego do pracy wskutek choroby przez taki sam czas, jak dotychczas. Obecnie ochrona ta obejmuje łączny okres pobierania wynagrodzenia oraz zasiłku chorobowego, który może być przedłużony o trzy miesiące. W związku z projektowaną rezygnacją z instytucji przedłużania zasiłku chorobowego, w okresie ochronnym, o którym mowa w art. 53 § 1 lit. b Kodeksu pracy, proponuje się uwzględnić pierwsze trzy miesiące korzystania przez pracownika ze świadczenia rehabilitacyjnego.

Jednocześnie poprzez nowelizację przepisów szczególnych proponuje się:

- obniżenie wynagrodzenia otrzymywanego w czasie choroby przez pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk do wysokości wynagrodzenia za czas choroby określonego w art. 92 Kodeksu pracy,
- wypłacanie zasiłków chorobowych dla: mianowanych pracowników urzędów państwowych, nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania, mianowanych pracowników samorządowych, mianowanych pracowników NIK oraz urzędników służby cywilnej – przez okres przewidziany w przepisach ustawy z

dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a nie jak dotychczas przez okres ochronny zwolnienia z pracy, czyli przez 12 miesięcy.

Oznacza to, że po wyczerpaniu okresu zasiłkowego (182 dni) – w razie dalszej czasowej niezdolności do pracy i rokowania odzyskania zdolności do pracy – zostanie przyznane świadczenie rehabilitacyjne – na okres do 12 miesięcy.

Odstąpiono od przewidywanego pierwotnie nowelizowania ustaw z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym oraz z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych. Decyzję tę podjęto w związku z faktem, że został przygotowany i skierowany przez Prezydenta RP do Sejmu projekt ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. W projekcie tym, w rozdziale V działu III przewiduje się dokonanie całościowej reformy systemu wynagradzania nauczycieli akademickich. Jedną z przewidywanych zmian jest odstąpienie od dotychczasowych zasad ustalania wysokości wynagrodzeń przysługujących w okresie choroby i nieobecności w związku z chorobą zakaźną i stosowanie zasad powszechnie obowiązujących.

Łączne oszczędności w wydatkach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu proponowanych zmian szacuje się w skali 2005 r. na kwotę 269,5 mln zł. Szczegółowe szacunki poszczególnych propozycji zawarte są w ocenie skutków regulacji.

Przedmiot projektowanej nowelizacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Ze względu na cel projektowanej ustawy – zmniejszenie wydatków publicznych i obniżenie wysokości deficytu budżetowego, proponuje się aby weszła ona w życie niezwłocznie – po upływie trzech tygodni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie proponuje się, aby wypłaty chorobowe, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy, były nadal realizowane przez okres i w wysokości określonych w przepisach dotychczasowych.

Ocena skutków regulacji (OSR)

Proponowane rozwiązania będą dotyczyć osób objętych ubezpieczeniem chorobowym – w zakresie zmniejszenia w niektórych przypadkach wypłat przysługujących w razie choroby poprzez:

- likwidację podwyższania zasiłków chorobowych przysługujących po 90 dniach nieprzerwanej choroby do 100%,
- likwidację możliwości przedłużenia okresu zasiłkowego o dalsze 3 miesiące; w razie dalszej niezdolności do pracy po wyczerpaniu okresu zasiłkowego będzie przyznawane świadczenie rehabilitacyjne,
- ograniczenie wysokości zasiłków chorobowych przyznawanych wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy – do wysokości zasiłków przysługujących z innych przyczyn,
- ustalanie podstawy wymiaru zasiłków na podstawie wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy – dla wszystkich ubezpieczonych.

Ograniczenia w zakresie zasiłków chorobowych spowodują zmniejszenie wydatków z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i tym samym zmniejszenie dotacji budżetowej.

Ograniczenia wypłat chorobowych z tytułu wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz ustalanie podstawy wymiaru z okresu 12 miesięcy dla wszystkich pracowników odnosić się będzie także do wynagrodzenia przysługującego za czas choroby od pracodawcy. Rozwiązanie to spowoduje więc zmniejszenie obciążeń pracodawców i tym samym – obniżenie kosztów pracy.

Rozwiązania te będą stosowane do zdarzeń przyszłych – w razie powstania niezdolności do pracy po wejściu w życie ustawy.

Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed dniem wejścia w życie ustawy i trwa nieprzerwanie nadal – wypłaty chorobowe będą kontynuowane na zasadach i w wysokościach obowiązujących w przepisach dotychczasowych.

Szacunkowe skutki finansowe

Skutki finansowe proponowanych rozwiązań oszacowane zostały przy następujących założeniach makroekonomicznych:

lata	2004	2005	2006	2007	2008
średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych	102,0%	102,4%	102,7%	102,6%	102,5%
wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	102,0%	103,0%	103,5%	103,6%	103,7%

1. Zmiany związane z podstawowym okresem pobierania zasiłku chorobowego
- rezygnacja z przedłużania (do 3 miesięcy) podstawowego okresu wypłaty zasiłku chorobowego i pozostawienie maksymalnego okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego na poziomie 12 miesięcy,
 - przedłużenie podstawowego okresu zasiłkowego ze 180 do 182 dni.

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków na świadczenia z FUS	69,7	97,2	106,0	114,9

2. Likwidacja rocznego okresu zasiłkowego dla grup pracowniczych, które w ustawach branżowych mają zagwarantowaną roczną ochronę stosunku pracy w przypadku niezdolności do pracy z powodu choroby.

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków na świadczenia z FUS	21,2	23,1	25,2	27,3

3. Obniżenie wysokości zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego za okres niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy.

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków na świadczenia z FUS	5,4	6,5	7,1	7,7

4. Propozycja ustalania podstawy wymiaru zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przysługujących pracownikom z okresu 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających powstanie niezdolności do pracy

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków FUS	58,1	64,8	71,1	77,5

5. Propozycja obniżenia wysokości zasiłku chorobowego przysługującego po 90 dniach nieprzerwanej niezdolności do pracy

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków na świadczenia z FUS	26,3	28,7	31,3	33,9

6. Obniżenie najwyższej dopuszczalnej podstawy wymiaru zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego (wypłacanych z funduszu chorobowego) za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Projekt nowelizacji w tej materii jest zawarty w druku sejmowym nr 2272.

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków na świadczenia z FUS	88,8	96,9	105,4	114,2

Łączne skutki proponowanych zmian:

lata	2005	2006	2007	2008
w mln zł				
zmniejszenie wydatków FUS	269,5	317,2	346,1	375,5

Wpływ zmian na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Proponowane rozwiązanie, jako element pakietu, którego celem jest konsolidacja finansalna, powinno mieć korzystny wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Związane to będzie z obniżeniem wysokości deficytu budżetowego oraz długu publicznego, co może wpłynąć na obniżenie kosztów obsługi długu publicznego, a także na poprawę oceny konkurencyjności polskiej gospodarki na świecie.

Wpływ zmian na rynek pracy

Konsolidacja finansów publicznych, w tym zmiany, jakie wprowadza projekt ustawy, powinna doprowadzić do pobudzenia wzrostu gospodarczego, co przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia, a tym samym – zmniejszenia bezrobocia. Efekt taki był ob-

serwowany w krajach, które wprowadziły reformy prowadzące do konsolidacji fiskalnej.

Proponowane rozwiązania nie będą miały wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt ustawy został rozesłany do uzgodnień międzyresortowych oraz do konsultacji społecznych.

Wyniki konsultacji społecznych

Zaproponowane w projekcie ustawy ograniczenia wypłat świadczeń chorobowych, wynikające z przyjętego programu racjonalizacji wydatków społecznych, spotkały się z negatywnym przyjęciem związków zawodowych.

Organizacje pracodawców nie nadesłały opinii do projektowanych rozwiązań.

Wydaje się, że z uwagi na niekorzystne dla niektórych świadczeniobiorców rozwiązania zaproponowane w projekcie – nie można oczekiwać pełnego poparcia partnerów społecznych dla projektowanej ustawy.

W dniu 24 marca 2004 r. projekt ustawy był przedmiotem obrad zespołu ubezpieczeń społecznych Komisji Trójstronnej.

Część partnerów społecznych – pracodawcy – poparła projektowane rozwiązania. Zastrzeżenia zgłosiły natomiast związki zawodowe.

Związki zawodowe zgłosiły uwagi sprowadzające się do sugestii, aby zrezygnować z projektowanych rozwiązań, co oznaczałoby wycofanie projektu ustawy. Uwagi te nie zostały uwzględnione. Uwzględnienie takich uwag oznaczałoby zaniechanie wprowadzenia tej części programu racjonalizacji wydatków społecznych, którą realizuje projekt.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH-*1238* /04/DPE/eb

Warszawa, *31.03.* 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektów ustaw o zmianie:

- ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw,

ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw,

z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionymi projektami ustaw o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (pismo nr **RM-10-70-04**), oraz o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw (pismo nr **RM-10-72-04**), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, w związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (pismo nr **RM-10-71-04**), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Należy podkreślić, iż zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego, każde państwo członkowskie samodzielnie reguluje kwestię zabezpieczenia społecznego: zasady przyznawania świadczeń, ich wysokości oraz metod finansowania. Z punktu widzenia oceny zgodności przedstawionego projektu ustawy z prawem

2004-04-01

wspólnotowym, na uwagę zasługuje zatem zmiana nie dotycząca stricte kwestii ubezpieczeniowych lecz problematyki równego statusu kobiet i mężczyzn. W powyższym zakresie istotna jest zmiana wprowadzona w art. 1 pkt 11 projektu, zgodnie z którą rozciągnięciu na wdowca – zgodnie z zasadą niedyskryminacji ze względu na płeć – ulega prawo do okresowej renty rodzinnej w przypadku, gdy nie spełnił warunków do renty rodzinnej i nie posiada żadnych źródeł utrzymania. W obowiązującym aktualnie w tej materii stanie prawnym, tylko wdowa może ubiegać się o przyznanie okresowej renty rodzinnej. Zaproponowana zmiana stanowi zatem realizację dyspozycji art. 1 i 3 dyrektywy 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 roku w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

W konkluzji pozwalam sobie zatem stwierdzić, iż przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej